

Barcelona 22 de desembre de 1932

L'Esquella de la Torratxa

Any XLV Número 2285 15 cèntims = Atipografia - 24

BIBLIOTECA
MUNICIPAL
MARRIÓ

EL NOU GOVERNADOR JA ÉS AQUI

—Teniu en compte que sóc català i que porto un farcell de bones intencions. — ¡Visca Catalunya!

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
d'hivern
1922

Exposició permanent de les últimes novetats
Trajos a mida des de 115 pessetes
Gabardines » » 90 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

Gran Restaurant "VILA"

Passatge Crèdit, 5 i 7

BARCELONA

Coberts-reclam a 2, 3'75, 4'50 i 5 pessetes

Abons mensuals i quinzenals

Esplèndits salons per a banquets, casaments i
bateigs

Es el restaurant més concorregut de Barcelona

LA BUENA SOMBRA

CABARET

Plaça del Teatre

Gran Dancing amb 2 Orquestres

Trio BONA SOMBRA i quintet

SANTEUGINI

35 Tanguistes ben surtides 35 : 4 Artistes 4

Restaurant econòmic i consumació usual

Tarda: 1 pesseta

Nit: pessetes 1'50

LINIMENT DE SLOAN

MATA
DOLORS

El MAL
sempre
és
vençut
pel BE

Sempre el dolor
és vençut en poca estona
aplicant a la part dolo-
rida o contusionada el
remei famós a tot el món

LINIMENT DE SLOAN

Contra el Reumatisme, les
Neuràlgies, i els
cops, caigudes, i
torçades a que tan
exposats estem en
el treball i l'esport.

Penetra sense massatge
El venen tots
els apotecaris

4

ANTIGA
SASTRERIA

MALERAS

Trajos per a home i nen

ital, 18
prop
RAMBLES

7

NO COMPREU TRAJOS NI ABRICS SENSE
VISITAR LA SASTRERIA

MALERAS

Es la casa que ha acreditat més per sa elegàn-
cia, economia i serietat. En aquesta casa hi tro-
baran trajos fets, tant d'home com de nen, de
totes menes i de tots preus. Sempre models nous

Carrer Hospital, 18

BARCELONA

No us equivoqueu, entrant per la Rambla a la dreta

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

SERMO DE PASQUA

A hir va ésser Sant Tomàs. Després vindrà Nadal. Després els Innocents. Després Sant Silvestre amb el Cap d'Any. Després Any Nou. Després Reis. En vint dies deu festes, les més grasses, les més tradicionals, les més tendres i les més generoses.

Jo no sóc catòlic, però si hagués de triar una religió esculliria la catòlica. Em sembla que era En Gautier el que va dir que l'home estava tan mancat d'imaginació que no havia aconseguit encara inventar un nou pecat. Però l'església l'ha creat aquest pecat i és lo Prohibit. Saber que es peca dona una «frisson», equivalent a un nou pecat. Per això, perquè l'església ha aconseguit desmentir an En Gautier, és per lo que ens l'estimem.

Per això i per les festes. Ja coneixem—avui ens ha donat per lo transcendental—aquella teoria que assenyala a l'art la missió d'anar esmenant les imperfeccions de la naturalesa. Arriba un pintor, pinta i crea un paisatge que no existia. Tota la terra no ens ofereix ni un metre quadrat, on poguem seure còmodament, però naix un fuster i fa la cadira. La taula i el llit es crearen, per a corregir les deficiències de la natura. El traje obeeix als mateixos principis. Tot, absolutament tot, és una fe d'errades de la naturalesa, inclús la llevadora, car totes les femelles, menys les humanes, deslliuren, sense necessitat d'auxili, ni de tallar cordons umbilicals.

Doncs lo que l'art, totes les arts, són a la naturalesa, l'església ho és respecte al temps. Els dies, sense ella, s'anirien succeint, mancats de calitat, de caràcter i de saborosos subratllats, però arriba l'església i els dona color, els ompla de sentit, els farceix com si fossin galls. La nit de Nadal, seria una nit com qual-sevol altra, sense el farciment eclesiàstic, però brillen els estels i l'etzar és tendre, i ens creiem que aquella nit ho és tant de bonica perquè fa vint segles que va nàixer Jesus de Galilea. El Corpus no brillaria com

el sol, si no fos Corpus. La nit de la Puríssima semblaria una nit corrent de tardor, mes la varen consagrar a la verge i arriba el poeta i s'entendréix mirant-la: «Ai quina nit tan pura i tan formosa!»

Aquest Nadal que s'apropa, té més farciment que cap altra festa, no pas pel gall, sinó perquè de la traca de festes catòliques de l'any n'és «la cantarella», n'és la roda final, aplicant la comparació als nostres focs d'artifici. Naix el redemptor, naix l'església, naix la vida, naix la llar, naix la família, naix l'arrelament de l'home a la terra. La nit de Nadal resulta, además, la nit més conservadora. En el farciment de Nadal hi entra, a més a més de lo religiós, lo temporal, fins el Dret Romà, fins el Sometent. Un home que tingui gall, turrans, Codorniu, vi ranci, una xemeneia, un tió per a que els nens li facin expelir presents nadalencs, i una escopeta, sentirà com ningú la nit de Nadal. Li semblarà que aquella frase: «Glòria a Déu en les altures i pau an els homes de bona voluntat», està escrita en el cel, en una corretja oficial de carrabina, amb la «pau» repetida tres vegades.

Si an els que han estimat molt, no els hi serà negada la glòria del cel, a l'església la perdonem perquè ens dona les festes de tot l'any, i aquestes de desembre que semblen inventades per un adroguer i per un fondista.

PARADOX

Les apariències

Quan aquest número apareixi el R. P. Ardanaz, estarà amb les maletes fetes, a punt de deixar aquesta ciutat pecadora, per a reintegrar-se a Rucadio, nom del seu poble, encara que sembli una mica singular.

La seva marxa, serà la reintegració de moltes coses al seu lloc. Les cambreres tornaran a servir. Els crupiers, a marcar. A fumar, els fumadors. A jugar les senyores. I a trotar lliurement per aqueixos carrers les pobres dones que sembla que portin un jockey a sobre.

Les pobres dones corrien com bruixes, amagant-se a les ombres, atrinxerant-se en les portalades, passant depressa, fugint dels agents. Semblava que anessin a robar homes. Ara, podran passejar-se serena-

ment, com si sortissin a pendre la lluna, i podran medir les distàncies que hi han de cantonada a cantonada, sense que ningú els hi digui res.

Ni el nostre amic F... Una de les nits de repressió amorosa, passava amb nosaltres pel docte carrer de la Canuda — Ateneu, Sala Mozart, Unió Catalanista, Acadèmies, etc.—quan troba una desgraciada rondant per l'acera. En F... se li acosta, dient-li amb un to molt cortès:

—Miri, senyora, no's passegi per aquí perquè sinó la pendran per lo que no és.

La relativitat del temps

Einstein s'ha fet soci de la societat «Amics de les Arts», societat creada per a la protecció dels artistes i del nostre Museu, res menys. Protegeix al Museu, regalant-li quadres, i als artistes comprant-los-hi, i organitzant una exposició anyal a les «Galeries Laietanes».

L'Exposició acostuma a fer-se per la tardor i se l'anomena Saló de Tardor, naturalment. Aquest any l'exposició encara no s'ha celebrat, i com som a finals de desembre i vé Nadal, i després el terrible gener, i després Carnestoltes i Quaresma, els «Amics de les Arts» han decidit aplaçar-la.

—Però quan la faran?—hem preguntat al seu president.

—Ara per ara, no. Hem decidit deixar el Saló de Tardor, per a la Primavera.

Peix lluent

Les mestresses de casa estan desesperades. Diu que avui els és tan difícil conèixer el peix fresc. El motiu d'aquesta dificultat l'expliquen així: Ara, als mercats, en un país de sol com el nostre, en ple dia, han caigut en l'absurd de tenir les taules de venda il·luminades per la llum artificial. Focus potentíssims d'electricitat supleixen la llum del dia, sobre tot en el mercat del peix, que ben mullat i guspirejant sota la llum crua i falsa dels arcs voltaics pren reflexes i iritzacions de cosa màgica. Talment sembla un peix d'ensomni o de *Les mil i una nits*. Cosa més hermosa no l'hem vista mai. Imagineu-vos els molls vermells com un coral, els barats llustrosos i tornassolats, les mussoles vernissades, els congres suaus i bellugadiços, les sardines platejades, les lluernes de color de carn, els llobarros salpicats, tot aqueix bé de Déu de la fauna marina comestible brillant en una atmòsfera de llum cegadora, perlejant amb l'aigua amb que ha sigut arruixada pels alegres peixaters. Segons sembla fins el pop inexpressiu, el llenguado raspós i el rap que té fama de lleig—perquè ja es diu: quina cara de rap! —hi fan ara un bon paper en aquesta nova *mise en scene* peixatera.

Però les dones que han de comprar peix n'estan

queixoses de tot això. Massa fantasia! I massa trampa també! Perquè sota aquesta llum diu que el peix sembla acabat de sortir de l'aigua i que de tan viu vagi a parlar. I molt sovint es troben que els vius no són els peixos, sinó els peixaters que han trobat la manera de fer semblar viu el peix que si no té frescor, té lluentor, perquè la qüestió és que agradi als ulls i que se'n vengui força i ben car.

GLO-SARI

Des de Itàlia

EL CAFÉ «GRECO»

El café «Greco» és el primer café que's va establir a Roma.

El va fundar un grec i per això en diuen el café «Greco».

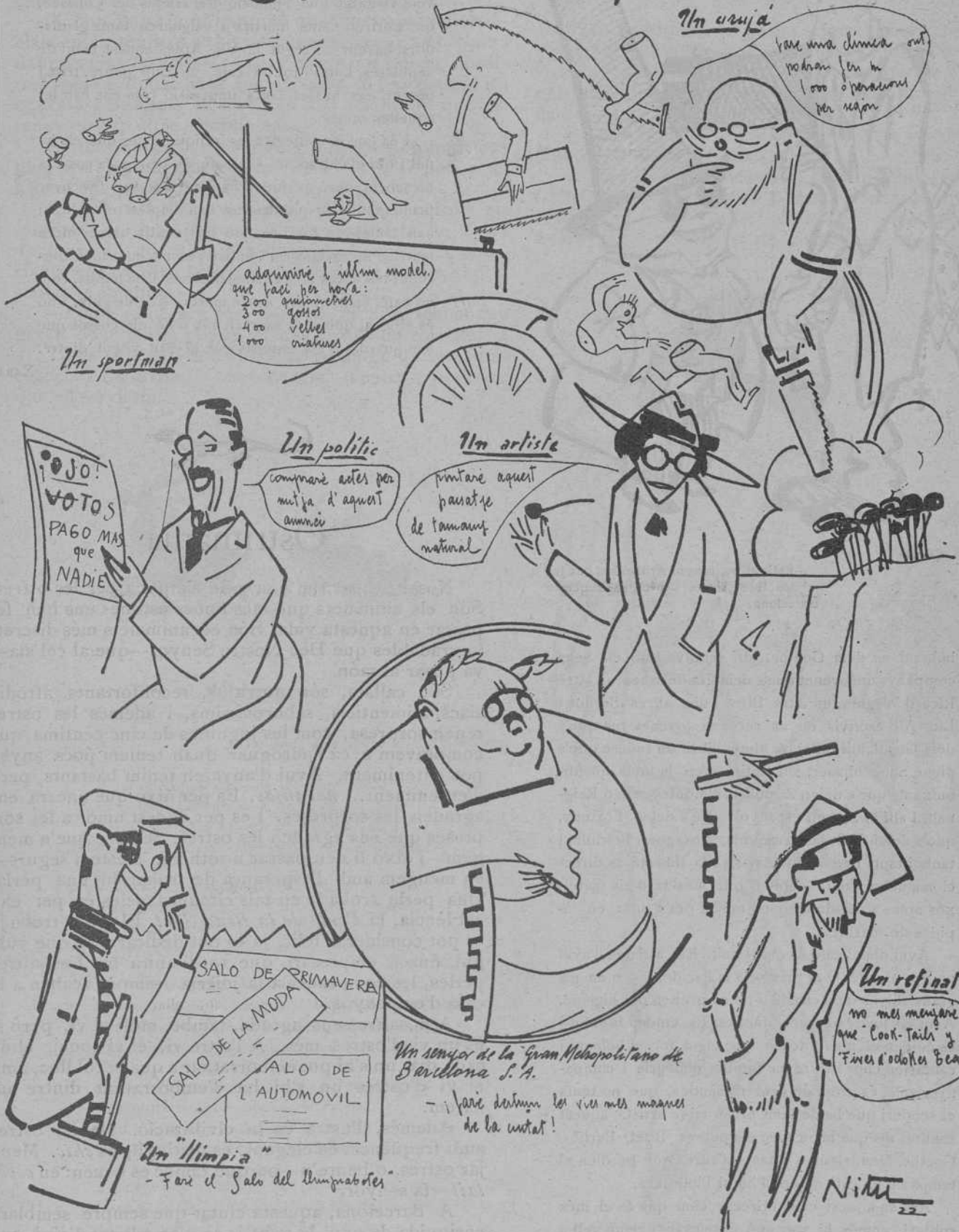
Avui dia aquest café, de la Via Condotti, més que un café és quasi un relicari, o una ermita plena d'exvots, que venen a ésser els records dels que han segut an aquestes taules. Són dues naus baixes com dos tramvies; dos corredors com dos túnels, d'un blanc de pipa aquilotada; amb uns miralls d'estil imperi, que el temps ha entelat i que reflexen els quadros negres de les parets, fumats pel fum de cent cinquanta anys; l'«Arc de Titus», el «Temple de Neptú», el «Temple de Vesta», la «Plaça de Sant Marc», el «Pont dels sospirs» i el «Colisseo» alternant amb medallons, amb miniatures i amb retrats de parroquians de la casa.

Aquests parroquians eren bohemis. Cinc generacions de joventut, que cantaven an aquestes bancs, que cantaven la seva vida; que somniaven en els recons, que bevien, cridaven i discutien amb l'ànima encesa de força i el cervell ple de fantasies; que veien venir la vida, amb pocs quartos a la butxaca, però amb un sol roent que s'aixeca i que els emborratxava el cor; amb el desordre i fantasia del que veu a davant seu un món enlluernat de somnis d'art i de bellesa; i tot això mig embolcallat amb l'espessa fumarola que ha anat patinant les parets; i parlant en totes les llengües, i cantant en totes les veus, i dibuixant damunt del marbre tot un sembrat de projectes que més tard devien borrar-se o esdevenir grans obres mestres.

Com que tots aquests bohemis deixaven an el llibre del taulell els seus noms per a rebre les cartes, com si allí fos el seu domicili, s'han pogut guardar el record de molts parroquians de la casa.

Per exemple, allí hi anava un jove, de cabell llarc i mirar claríssim, que no el coneixia ningú, i aquell

Si trec la Rifa

Un cirurgià

fare una dinera out
podran fer m
1000 operacions
per usapm

Un sportman

adquiriré l'últim model
que faci per hora:

200	quilòmetres
300	gossos
400	velles
1000	matines

Un polític

compararé aetes per
mitja d'aquest
anunci

Un artista

pentaré aquest
paquetge
de tamarit
natural

Un refinat

no més menjare
que "Cook-Tails" y
"Finca d'odores Bea"

Un "limpia"

- Fare el "Saló del limpiadores"

Un senyor de la "Gran Metropolitan de Barcelona S.A."

- ¡ fare destruyr les tres mes marques
de la unitat!

Nitell
22

EL COMIAT

—Estigui bo, senyor Ardanaz, i que les misses li siguin més profitoses que a Barcelona.

bohemi es deia Goethe; allí cantava amb els seus companys un jovenet que's deia Mendelsshon; un altre Ricard Wagner, un altre Bizet, i uns altres Berlioz i Litz. Allí escrivia en un recó un jovenet rus que's deia Gogol; allí fullejava algun llibre un tudesc que's digué Shopenhauer; allí embrutaven la taula uns dibuixants que's deien Zembach, o Monteverde o Reignalt, i allí hi anaven espanyols que's deien Fortuny, que's deien Villegas, Tusquets, Moragues, Pradilla; i tants i tants que a l'apuntar-se a la llibreta de direccions, ningú podia sospitar que més tard els mateixos noms sortissin d'aquell taulell per a anar en làpides de marbre.

Avui dia el cafè és quasi buit. Els artistes d'avui no van al cafè. O el prenen a la llar del foc, o en els grans sillons d'un còrcol, o no en prenen per higiene. Avui els joves són més pràctics: Es cuiden la salut i es cuiden el nom, i tot lo que sigui fer el bohemi i cantar en chor i riure en família d'alegria i companyerisme, és propi de gent romàntica, que no tenia el senderi que ha de tenir el veritable artista; aquest senderi de que mancaven els pobres Bizet, Berlioz, Goethe, Mendelsshon i tants d'altres que perdien el temps en un cafè on no hi ha ni biblioteca.

Ara an aquest cafè «Greco», com que és el més solitari, només hi van que enamorats i algun vell a rumiar aquells temps que no tornaran, o algun pobre foraster que visita aquelles mines.

Nosaltres, havem passat damunt de les lloses esmolades d'aquest vell foro de Roma, on entraven triomfalment els capdills i els emperadors, tornant de Grècia, de la Galia, de Cartago i de l'Egipte; havem vist amb tota l'emoció les arenes del Colisseo, on moriren tants màrtirs i caigueren tants gladiadors; havem corregut la Via Apia, aquest camí de sepulcres, i així i tot un cafè, un cafè pobre, trist i obscur, ens ha fet tanta impressió com ens han fet aquelles ruïnes.

I és que els objectes es reliquien per qui els ha dut i qui els ha tocat. Un cafè és ben poca cosa, ja ho sabem, però és que hi ha cafès que han fet covar primeres idees, que després han omplert el món; hi han taules de marbre que han sentit nàixer idees matrius meravelloses, i hi han recons on s'han concebut les obres més extraordinàries. Una tomba, com un cafè, és de pedra, és de marbre o és de guix. I no és el local que el fa sagrari, són o bé els cossos que han guardat o els esperits que hi han viscut dintre.

XARAU

Ostrimania

Nosaltres sentim una gran simpatia per les ostres. Són els animalets que més bones estones ens han fet passar en aquesta vida. Són els animalets més discrets i agradables que Déu Nostre Senyor—que al cel sia—va posar al món.

Són callats, són nutritius, reconfortants, afrodisiacs, alimenticis, saborosíssims, i ademés les ostres tenen sorpresa, com les joguines de cinc cèntims que compravem a cà l'adroguer quan teníem pocs anys i poc enteniment. Avui d'anys en tenim bastants, però d'enteniment... *naranjas*. Es per això que encara ens agraden les sorpreses. I és per aquest amor a les sorpreses que ens agraden les ostres. Sempre que'n mengem—i això li deu passar a tothom, n'estem segurs—en mengem amb l'esperança de trobar-hi una perla. Una perla trobada en tals circumstàncies és, per excel·lència, la *Perla de la Bona Sort*. El qui la troba ja es pot considerar feliç, ja es pot dedicar a lo que vulgui, fins a empresari, que tot li anirà bé. Les altres perles, les comprades a la joieria, sempre acaben a la casa d'empenyos.

A nosaltres ens agrada, també, molt el vi, però si és un vi d'ostres més. A l'altre vi, el vi comú, el de cada dia, un s'hi pot emborratxar a qualsevol lloc, amb el vi d'ostres un s'hi ha d'emborratxar dintre un harem.

Ademés, l'ostra és la civilització. Menjar ostres amb freqüència és elegant, és distingit, és *chic*. Menjar ostres, o beure'n—perquè també es beuen: en *cocktail*—fa senyor.

A Barcelona, aquesta ciutat que sempre semblarà enriquida de nou, la gent ja se n'ha adonat d'això que indiquem. Barcelona ja menja ostres, ja beu tè, etc.

Les ostres han desterrat el llomillo amb mongetes.

El llomillo amb mongetes ha sigut de funestes conseqüències per a la nostra civilització. Un poble que mengi, quan se tracta de fer broma i quan no es tracta de fer broma també, llomillo amb mongetes, no pot ésser un poble europeu, un poble distingit.

A Barcelona ja hi han uns quants restorants especials en el que sols se serveix marisc regat amb clars i daurats vins francesos. *Cases d'ostres* en diem nosaltres, per a donar més importància a les ostres. En aquests restorants el servei té una amabilitat que no tenen en cap altre establiment.

En un estanc, per exemple, si tenen lo que demanes, sembla que t'ho donen per força i, si poden, et *claven* una pesseta falsa al tornar-te el canvi.

En una *casa d'ostres* sembla que lo que menys els interessa és que paguis. N'estan satisfets de que't dediquis an aquest esport de menjar ostres. Et somriuen, et raspallen l'abric i sembla que't diguin al presentar-te la nota:

—Quin greu me sap que no hi hagi trobat cap perla! Se n'hauria pogut fer una agulla de corbata!

Totes aquestes reflexions les teiem en un restorant especial, *La ostrícola marennaise*, mentre esperavem que'ns servissin.

PUCK

Xinites...

A un amic, amb motiu del seu nuviatge.

Igual que en la cua—de un dia de *saca*
un home s'assembla—a un puntal o *soca*,
parat en l'acera—i fent com qui es *moca*
esperes la nòvia—que és per cert molt *maca*.

Només de mirar-te—desseguida es *nota*
puix que l'amor torna el cervell de *nata*...
Tu penses amb ella...—i fiques la *pata*.
(No cal que t'enfadis—que no hi posat *pot*).

Jo ja em jugaria—qualsevulla *cosa*
que penses molt prompte—preparar-te *casa*
ja que l'amor pillo—t'ha clavat l'*espasa*
i has trobat tan prompte—a qui fer t'*esposa*.

Jo crec que en que haguessis—d'empenyar la *capa*
jo sempre tindria—pagada una *copa*,
avui més encara—el pagar-la et *toca*
puix l'amistat nostra—segueix sense *taca*.

I encara que un altre—per prudència es *calla*,
Jo et vull dir, que quasi—tots els de la *colla*
necessitem beure—a salut de la *polla*
que ha fet tal cremada—a la teva *palla*.

JOSEP SERROT

El "Salón Doré" de la Granja Royal

Tota la premsa ha parlat aquests dies, amb grans elogis, de la inauguració del nou «Salón Doré» de la Granja Royal. I és de remarcar que aquests elogis no han estat *reclame*, no; eren elogis sincers, entusiastes, de debó.

El nou saló és exquisitament bell, confortable i d'una gran riquesa artística.

El món elegant barceloní, la gent distingida i *chic*, tindrà un lloc on passar belles estones, sentint bona música, delectant-se amb delicades «friandises» i exquisits tès; i els amants de la bellesa es gaudiran de

A LES FIRES DE SANT TOMÀS

—I pensar que tot aquest luxe li ha costat una bronca del modisto per falta de pagol!

debó, ja que el bell esclat de dones hermoses que hi vegerem el dia de la inauguració ens feu pressentir que serà aquest el saló afavorit, el preferit per nostres dames, aquestes dames nostres tan intel·ligents i tan amants de les coses dolces.

A l'acte de la inauguració, al que assistirem garrantment invitats pel propietari senyor Sala, hi vegerem a les autoritats, a les més altes personalitats de la política i de la Banca, i a les famílies més distingides de nostra bona societat.

La direcció artística del nou saló és deguda als senyors Utrillo i Andreus, essent del primer els hermosos *pannaux* que adornen les parets.

Nostra enhorabona al senyor Sala, al qui augurem un gran èxit amb l'obertura d'aquest nou saló, del que pot estar força orgullós, ja que's pot posar amb tota justícia al costat dels de més luxe i riquesa que adornen les principals capitals europees, i al qual califiquem nosaltres de delicada vitrina on hi lluiran en tot son esclat la rara bellesa i l'exquisida elegància de nostres més dolces feminitats.

TELO ENLAIRE

LICEO

Els últims aconteixements de la casa han sigut la representació extraordinària del *Boris Godounoff* per a debut del gran baríton Zalesky, la *Tosca* que van cantar En Zalesky, En Lázaro i la Poli Randaccio, i l'estrena d'*El Príncep Ygor*, de Borodin. El *Boris* i la *Tosca*, les van cantar els seus intèrrets com uns àngels.

De barítons com En Zalesky al «Liceo» n'hem vist pocs. Es un gran cantant i un gran actor, sobri, distingit, correctíssim.

El Príncep Ygor, del que concixiem unes danses és una de les obres més característiques de la música russa, i més interessants. Al públic, de totes maneres no li va agradar tant com *La Favorita*.

ROMEA

Amb el mateix èxit que en la vetllada inaugural, dilluns es celebrà an aquest teatre la segona sessió de «Teatre selecte» posant-se en escena *El Paquebot Tenacity*, comèdia d'En Carles Vildrae, traduïda per En Carles Soldevila.

L'obra d'En Vildrae obtingué un gran èxit per la seva originalitat en l'assumpte i estructura.

La tasca de traducció realitzada per l'excel·lent prosista En Carles Soldevila, és digna de tot elogi per lo pulcra i correcta.

No menys èxit obtingué el sàinet en un acte *Civilitzats tanmateix*, en el que s'hi demostren les innegables facultats que d'autor posseïx En Soldevila. El diàleg, viu, elegant, enginyós feu les delícies de l'auditori.

L'interpretació bona. En quant a la presentació, caldria que estigués més en caràcter amb lo que ha d'ésser una vetllada selecta.

Confiem que tant *El Paquebot Tenacity* com *Civilitzats tanmateix*, les veurem per molt temps en el programa del «Romea».

NOVEDADES

Demés dels *Ossos comedians* hi han *Lleons*, Són uns lleons molt simpàtics, feréstecs, però que saben lo que's fan.

El públic ompla cada nit aquest teatre per a admirar i aplaudir an els óssos i als lleons que per ara troben excel·lent l'estatge del carrer de Casp.

GOYA

Divendres tingué lloc l'estrena de la famosa obra *Sansón*, comèdia en tres actes d'un ambient fortament realista.

La comèdia *Sansón* està plena de situacions interessantíssimes, descrites amb gran valentia i sinceritat, mantenint-se emperò sempre en un just terme de ponderació. No obstant, l'obra en conjunt, adoleix d'una construcció bon xic antiquada.

Sansón, és una de les obres que més escauen an En Morano i fora una veritable creació d'aquest actor si no fos que alguna vegada s'oblida del caràcter del personatge que interpreta. La senyora Villegas, voluntariosa, però no massa bé. Els demés compliren.

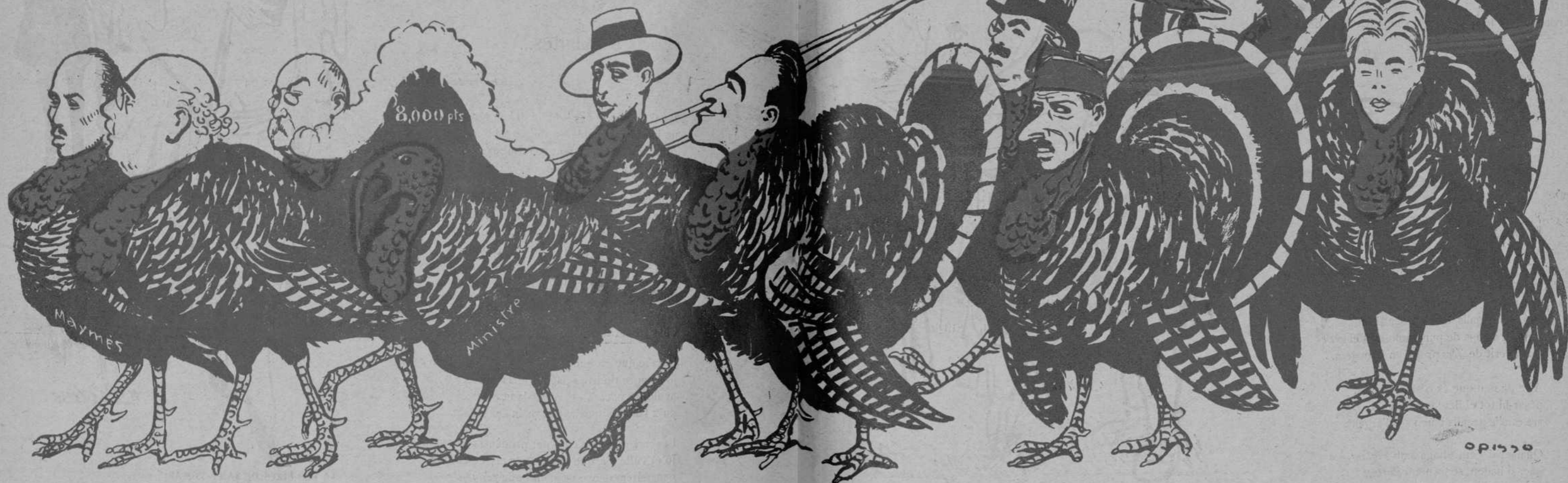
La presentació, descuidadíssima.

COMICO

El Conde de Montecristo i *Carlos III*, han sigut les dues obres de reconegut èxit que darrerament ha posat en escena la companyia Rojas-Caparó.

Per a les vinentes festes de Nadal, l'empresa d'aquesta casa prepara grandiosos programes.

Per a la festa dels Sants Innocents, que s'escau el dia 28, es celebrarà una extraordinària funció, en la que hi pendran part elements de tota mena i calitat, estrenant-se ademés una revista que serà el *clou* de les revistes, segons tenim entés, deguda an En Tubau.

ELS GALLS DINDIS

L'aviram més grassa de la temporada

PRINCIPAL PALACE

A la revista *Cri-Cri* s'hi ha afegit un nou quadre: *Idilio de muñecos*. Aixó ha servit per a demostrar, una vegada més, l'extraordinari bon gust d'En Fernando Bayés, que ha lograt acreditar i aclimatar un gènere tan difícil com és la revista.

Idilio de muñecos és un quadre d'una gràcia i una elegància exquisides. Seria poc tot lo que en diguéssim. Només cal fer constar una cosa: és una nota de distinció, de suprema distinció. I això, en els nostres teatres, desgraciadament, no es veu cada dia.

POLIORAMA

Amb les comèdies *El amigo Fritz* i *Amor es vida*, aquest teatre es veu força concorregut.

Dimecres degué estrenar-se la comèdia en tres actes d'En Josep Fernández del Villar, *El Clavo*. En parlarem.

ESPAÑOL

Refermant l'èxit que obtingué la nit de la seva estrena, es vé representant l'obra d'En Juli Vallmitjana, *A l'ombra de Montjuic*, que cada dia és més aplaudida pel nostre públic.

TEATRE ESCOLA

El dia 30 d'aquest mes, la companyia Serra-Conti, representarà l'alta comèdia en tres actes *Fimmy Samson* i s'estrenarà el quadret dramàtic d'ambient actual, *El Repatriat*, original d'En Pau Doncell.

MUSIQUERIES

«Orfeó Gracienc».—Aquest benemèrit Orfeó, seguint la tasca que s'ha emprés d'homenatjar als músics més eminents de la nostra terra, diumenge passat celebrà un concert en honor del mestre Josep Cumellas Ribó.

L'«Orfeó Gracienc» cantà les cançons més escollides del mestre Cumellas Ribó i unes quantes d'aquestes foren encarregades a la soprán Pilar Rufi que fou acompanyada pel pianista Joan Moliniari.

En conjunt una festa verament simpàtica que deixà satisfets a tots.

Floralesques

Sentir-se esperonat, cercar el premi,
i treballà a preu fet per la pesseta;
anar d'ací d'allà, com un bohemí,
perquè els rurals el creguin que és poeta.

Viatjar per carrils de via estreta;
avui a Pelagalls, demà a Sant Remí,
lluitant a cops de puny amb els del gremi
que al crit de *Focs* preparen la maleta.

A fe de neu que és cosa divertida;
posar-hi tot el lleu, tota la vida,
ara que'ls premis tenen só d'argent.

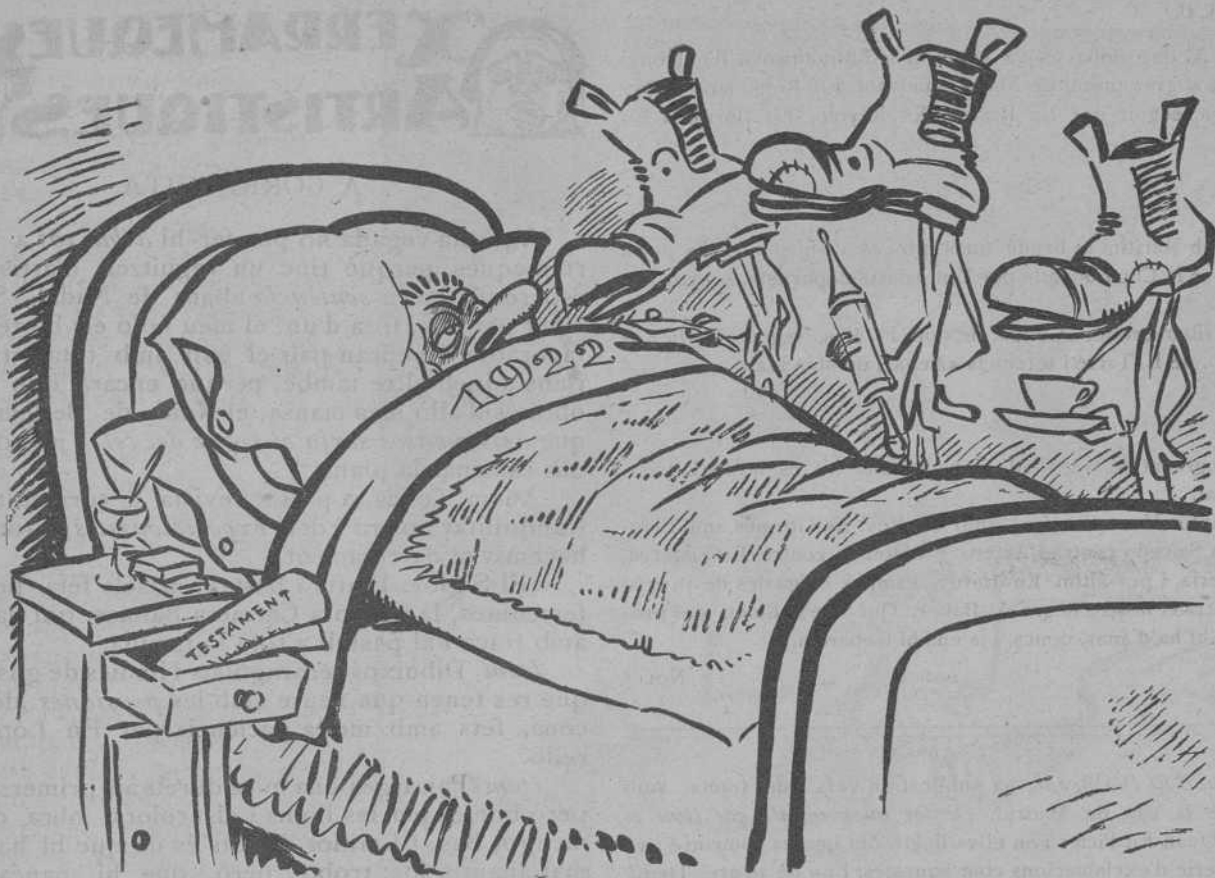
Qualsevol s'entretenga amb *englantines*
que, si badeu, se tornen *gelatines*
per poca alatxa de la bona gent.

—Que li sembla Juanitu, el nou Governador?
—Es català, però no sé si és del que ara es parla.

—Vint cèntims..., i que no es digui que no està resolt el problema de la casa barata!

MALALT GRAVISSIM

—Fa 357 dies que el visitem, però ara sembla que això s'acaba.

ELS DEPORTS

FUTBOL

Magra, molt magra, va anar la qüestió de la pilota el diumenge; en canvi vàrem passar molt fred i una cosa va per l'altra.

Els partits que's jugaren el diumenge varen ésser pels sabadellencs, terrassencs i badalonins, puix a «casa» solament s'ho varen fer els segons del «Barce» i els de l'Unió, que després de bellugar-se molt i fins empipar-se, varen quedar empatats a un goal.

En el Barcelona hi vegérem En Planas, l'Argemí, En Llobet, que cada dia creix més i tota la dinastia dels Cellas.

**

En el camp del Terrassa hi va anar el Martinenc i després de lluitar amb gran coratge i amb fermesa, guanyaren els de Terrassa per un goal a zero.

En Papell, En Bota i En Santolaria varen ésser els millors per un costat, i En Barrachina, Vilar, Bessas i En Pallejà per l'altre bàndol.

**

A Badalona, pàtria de l'anís, s'ho feren el Júpiter i el Bada-

lona, però es veu que als súbdits del déu varen estar protegits i feren quatre goals an En Brú.

**

A Sabadell, en el camp de l'Atlético, jugaren els nois d'En Germà i els de l'Espanya, acabant amb un empat a un goal per «obra y gracia» de la deficient actuació del àrbitr, senyor Lemmel, que va estar molt malament fent de jutge.

Des de Portugal

A Lisboa hi va anar a jugar una selecció espanyola i si es descuiden perden.

El resultat de dos goals a un a favor dels nostres no és cap victòria, és més aviat un fracàs amb totes les de la Llei, perquè an aquest pas els francesos ens «apiñolaran» i els belgues, ai la mare, amagueu les criatures!, ens en faran un cabacet.

I això que els nacionals varen enviar-hi un «Carmelo», un «Monjardín», una «Pagasa» i una «Peña», però sí, sí, els «fadiños», que's veu que això de la cossa ho comence a dominar, jugaren amb tal acert que d'una mica més reben els nostres.

Què hi farem! Mentre governin els de la «divina meseta» les seleccions seran un «mito», i els entrenaments dos partits per a fer ingressar uns quants milers de pessetes a la caixa de la Nacional.

RUGBY

Al camp de Sant Boi es va jugar un partit entre l'Unió Sportiva i el Catalunya Atlético. Guanyaren els samboians gràcies a l'Aleu que feu «una marca» (tres punts). La nota més interessant va ésser que'l jugador Reynard en va sortir amb un braç tarat. Això és fer deport i ajudar a la medicina.

NATACIO

Al C. N. Barcelona es va celebrar la última prova d'entrenament per al gran premi de Nadal, guanyant En Roig, amb aquella alegria, seguit per En Bretós, En Reyolo, En Borrás i En Balcells.

VELA

Al Club Marítim hi hagué unes proves d'«hispanias Z» per a disputar-se la Copa donada per l'entusiasta deportista, senyor Artur Mas.

Va arribar primer «Culip», de don F. Mas, segon «Maria Encarnació», de E. Tarré i tercer la «Nena», de M. Vidal.

BOXA

El programa de la vetllada que avui a la nit es farà a l'«Iris», és colossal.

En Santos Mur s'ho farà amb En Rey; En Gironés amb l'Herrero; En Salcedo contra l'Artero; En Molero contra En Sisterre, una tonteria, i per últim En Leroy, campió belga des de 1919 al 1922, contra el nostre negre Al-Baker. Què me'n diuen del programa? S'hi ha d'anar, doncs, i ja ens hi trobarem.

NOLUS

En Paf d'El Dia Gráfico ha publicat un vers que tracta, amb motiu de la rifa de Madrid, *De los inconvenientes que tiene el ser rico*. Quan En Pich i Pon el va llegir, diu que va somriure i va fer una serie d'exclamacions com aquestes: I un bè negre! Demà m'afeitaràs! Ja t'ho diran de misses! I amb arrós! Ravés fregits!... i altres expressions aristocràtiques del mateix tenor.

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

A CORRECUITA

Aquesta vegada no puc fer-hi dibuixos a les xerrameques, perquè tinc un reguitzell d'artistes que esperen la meva sentència abans de Nadal. Sortosament per ells, fóra d'un, el meu fallo els hi té d'ésser favorable, i podran païr el gall amb tota satisfacció; i fins aquell altre també, perquè encara que la seva obra és d'allò més mansa, el Noiet de Betlem va dir que *dels mansos seria el regne del cel*, i jo no li puc pas esmenar la plana.

Anem, doncs, a passar revista a correquita per a tranquil·litat nostra i dels *exposicionistes*, a tot ço que havem vist darrerament:

«El Siglo». Pintura bastant mascle feta per mans femenines, la senyora Carmeta Balmas, qui ha mapat amb traça i al pastell a tota la família.

Item. Dibuxos recaragolats i bonics de gust *persià* que res tenen que veure amb les *persianes* dels balcons, fets amb molta paciència per En López Molló.

Item. Paisatges una mica durets als primers termes, però bonics per les llums i els colors, obra de l'Armengol Bas. El millor de tots és un que hi ha un remat anant a jóc; trobo, però, que hi manca un bè negre.

Item. Vint pintures de l'avi Josep Villegas, artista

LA LLUFA

La porta ben enganxada el senyor marquès.

que ha corregut la Ceca, la Meca i la Vall d'Andorra, deixant quadres seus a tot arreu. És un pintor de cos enter i encara que la seva obra ens resulta antiquadeta, ens plau per la fermesa del dibuix, l'encert del colorit i el seu bonic *valencianisme*.

En Villegas que va pel món carregat de creus i de diplomes ha volgut a les seves velleses donar un tomb per Barcelona, on era poc conegut. I ens ha plagut força conèixe'l d'aprop.

«Galeríes Laietanes». Una col·lecció de pastells de primera, frescos, bonics, delicats i saborosos, sortits de les mans d'En Josep M.ª Tamburini, l'artista de les finors i del paladar delicat.

Jo crec que aquest pintor cada vegada en sap més. Quins caparrons tan expressius! Quines fruites mengívoles.

Item. Paisatges i marines fets a grapats per l'Alexandre Cabanyes, un *verista* que es passa la vida anant del mar a la muntanya, retratant sempre que pot a la senyora Natura. En Cabanyes resulta un pintor independent, conreador del *impressionisme* de debò, que sap trobar sempre l'hora justa per als seus paisatges i les seves marines. És una mena de Sorolla, de Vilanova i Geltrú. El seu art, però, no *sorolla* gens, perquè és ferm i saníto.

«El Camarín». Exposició d'En D. Carles, composta de vint pintures, quasi tot paisatges. Heu's aquí un xicot *modernista* que s'ha fet una mica enrera per a cercar el bon camí i que quasi, quasi ja l'ha trobat; és aquell mateix camí marcat amb el número 1, ple de llum i en el qual s'hi troba *La Font*, bastant gemada, vista a *La Tardor*, amb molt bon ull i a *Sol ponent*. Ademés En Carles es veu que ha netejat la paleta, car *Les Flors* que exposa aquesta vegada són bastant netes i frescoies, sobre tot les posades en *El gerro blau*.

«Galeríes Dalmau». Exposició d'aquarel·les infantines *tacades* amb descuit i pretensions pel jove Mompou, aquell del qual us parlava...

C. ARBÓ

ESQUELLOTS

Lluny de la seva estimada Barcelona, a la que anyorava fonament i quan pensava retornar-hi aviat, ha mort el dibuixant català Josep Cabrinety, antic col·laborador de L'ESQUELLA i *La Campana*

«A B C» SEPARATISTA

—Aqui no pasa ningú catalán ni un palmo de beta negra. Qué se han creído ezos mamarrachos!

que els nostres llegidors recordaran pels seus dibuixos fins i atildats que l'havien fet popular.

El nostre compatriota i artista ha acabat els seus dies en Valparaiso on residia des d'alguns temps.

Descansi en pau l'antic amic que era un home excel·lent i rebí la seva família la sincera expressió del nostre condol.

Avui és el dia de la rifa. Milions d'espanyols han esperat ésser rics. A primeres hores de la tarda ja saben que no ho són. I se'n tornen cap-moixos a casa. Perquè el dia d'avui ha estat el de la rifa.

La província de Barcelona juga aquest any a la rifa més de 25.644.000 pessetes. I després diran que els catalans són avars! En quan es tracta de la possibilitat d'una *ganga* el català perd els

estreps. Si li fan creure que és una *ganga*, el català es vendrà la camisa per comprar. què us diré?.. un mocador de butxaca.

I voleu més *ganga* que la rifa, si fos que es tregués alguna vegada?

La Joventut Tradicionalista fa funcions blanques al «Goya». No saben el programa? *El Apóstol blanco, Blanco y Negro, El blanco de las iras, Tiro al blanco i El general Blanco.*

Es parla molt de l'hora que han de començar els espectacles. Temps endarrera els governadors es varen preocupar de l'hora que havien d'acabar. Encara que no ho sembli és el mateix. Però està vist que la gent de Barcelona no vol anar aviat a dormir. Diguin lo que vulguin tothom se sent *curridu* i la qüestió és fer tard a tot arreu i més al llit, sobre tot si es tracta del llit matrimonial.

Cada dia llegim en un diari o altre una notícia que porta el títol de *Huéspedes ilustres*. Es veu que cada diari té els seus i que els de *La Vanguardia*, per exemple, no són els mateixos que els de *Las Noticias*. També a les notes de societat dels diaris donen compte de l'arribada i sortida de viatgers il·lustres. I també cada diari té els seus. Però quan passa per Barcelona un il·lustre de debó — Pio Baroja fa quatre dies, per exemple—gairebé cap diari en parla. I és que no deu ésser dels seus.

RESPOSTES PAGADES

Ferèstec: Gràcies mil. Tot s'anirà publicant.—Pepet del Carril: Gràcies també. Aquest darrer anirà; [el dels ocells potser no.— J. M.: Queda en cartera per a ésser publicat en un dels pròxims números.—Aguileta: Sortirà aviat alguna cosa de vostè.—C. S. F. El seu vers el retocarem una mica i podrà anar.—Victor Canigó: Voldríem veure altres coses de vostè.

PRODUCTES HIGIENICS AMERICANS

Premiats a totes les Exposicions mèdiques i científiques
Medalles d'or a Milà, Buenos Aires, Gènova i Barcelona

Tònic Arrissador RICHARTE III

Producte especial i únic amb el qual s'arrissa el cabell sense retorts ni foc. Al mateix temps neteja la caspa, evita la sortida de cabells blancs i cura totes les enfermetats del cuir cabellós. Son perfum és fi i elegant

Venda: En perfumeries Dipòsit: Salmeron, 72
TELÈFON 249 G. — BARCELONA (GRÀCIA)

Vostè no caçarà mai perquè té la vista espatllada degut a que no gasta la làmpara

VULCAN 1/2 WATT
de la Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

QUINTET

The Merry Boys

Orquestrina -- Jazz-Band

Repertori Americà

Per contractes:

Josep Vila

Unió, 13

BARCELONA

GASTROL ★ MIRET ★

Muy eficaz contra las enfermedades del ESTÓMAGO e INTESTINOS

DE VENTA EN TODAS PARTES

ALCAZAR ESPAÑOL

GRAN MUSIC-HALL

Unió, 7-Telèfon núm. 2212 A

Excel·lent Troupe de Varietés - Exit a THE WESTAL PLASTIK
Exit grandios del "Skett" ¡AQUÍ ESTA LA GLORIA!

De 7 a 9 i de 1 a 4 TABARIN DANCING

Llibreria Espanyola de Antoni López • • Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELEFONO A. 4115

ES VEN PER TOT ARREU

ALMANAC

DE

L' Esquella de la Torratxa

per a 1923

Preu: pessetes 1'50

Compreu-lo tot seguit que està agotant-se

Dietari Catalá

Pessetes 3'50

Novedad

Eduardo Zamacois

Memorias de un vagón de ferrocarril

Un tomo

Pesetas 3

Obra nueva

Villa Urrutia

Lucrecia Borja

Un tomo

Pesetas 10

Acaba de publicarse

E. Marquina

EL PAVO REAL

Un tomo

Pesetas 5

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

LA DESESPERACIÓ

Els que no han tret la rifa prenen aquestes resolucions.